

[Πανελλήνια Ένωση Πτυχιούχων Φυσικής Αγωγής](#)

- Π.Ε.Π.Φ.Α.

[Επιστημονικό Περιοδικό Τεύχος 2013](#)

Η χρήση αναβολικών ουσιών ως καίριο πρόβλημα του σύγχρονου αθλητισμού, και οι απόψεις των φοιτητών/τριών του ΤΕΦΑΑ Αθηνών

Πολυδωρόπουλος, Κ., Γογγάκη, Κ., Μαυροδάκος, Π.

Doping as a major problem in modern sport and the views of The Sport Physical Education Department of the University of Athens students.

Polydoropoulos Konstantinos, Konstantina Goggaki, and Panagiotis Mavrodakos.

Περίληψη

Ο πρωταθλητισμός πλέον έχει γίνει επαγγελματικός και τα άλλοτε υψηλά ιδανικά αντικαθίστανται από την προσπάθεια μεγιστοποίησης του κέρδους. Σε όλο το κόσμο η χρήση αναβολικών ουσιών συνιστά μια παράνομη πράξη, η οποία αντιμετωπίζεται με κυρώσεις. Το πρόβλημα, ωστόσο, δεν μπορεί να περιοριστεί στην καταστολή και την ποινικοποίηση της χρήσης αναβολικών ουσιών, αλλά, κυρίως στην πρόληψη. Στην παρούσα μελέτη παρουσιάζονται οι απόψεις των φοιτητών σε σχέση με τη χρήση αναβολικών στο σύγχρονο αθλητισμό. Η άποψή τους κρίνεται ότι έχει ιδιαίτερη αξία καθώς οι ίδιοι αποτελούν κατά πλειοψηφία τους σύγχρονους αθλητές και τους μελλοντικούς καθηγητές φυσικής αγωγής, τόσο στην εκπαίδευση όσο και σε αθλητικούς συλλόγους. Οι απόψεις των φοιτητών καταγράφηκαν μέσα από ερωτηματολόγιο. Τα συμπεράσματα της έρευνας φαίνεται να είναι αρκετά ενθαρρυντικά καθώς μόνο ένα μικρό ποσοστό δηλώνει ότι έχει κάνει χρήση αναβολικών ουσιών. Αρκετά ενδιαφέροντα είναι η ανάδειξη του γεγονότος της χρήσης αναβολικών ουσιών χωρίς την ύπαρξη επιστημονικής επίβλεψης. Από την έρευνα φαίνεται ότι περισσότεροι από αυτούς που χρησιμοποιούν τις αναβολικές ουσίες τις προμηθεύονται είτε μόνοι τους, είτε από κάποιο κατάστημα πώλησης αθλητικών ειδών, είτε μέσω ενός γυμναστηρίου, είτε μέσω ίντερνετ είτε τους τα παρέχει ο προπονητής τους ενώ λίγοι φαίνεται να τα έχουν προμηθευτεί μέσω του αθλίατρού τους.

Λέξεις κλειδιά: αγωνιστικός αθλητισμός, απαγορευμένες ουσίες, χρήση, ερωτηματολόγιο, φοιτητές.

Summary

The championship has now become professional and high ideals sometimes replaced by an effort to maximize profit. Throughout the world, doping is an illegal act, which is treated with sentences. However, the problem, can not be limited to repression and criminalization of doping, but mainly on prevention. This study presents the students' views in relation to doping in modern sport. Their view seems to be of great value as they are in majority, modern athletes and future physical education teachers, both in education and in training sessions clubs. Students' views recorded through questionnaire. The results appear to be quite encouraging as only a small percentage of students have used anabolic substances. Quite interesting is the emergence of the fact of doping without a scientific supervision. The survey reveals that most of those who use anabolic substances have been supplied either by themselves or by a shop selling sportswear, either through a gym, either via the internet, or by their coach while few seem to have been supplied through their Sports Doctor.

Keywords: competitive sport, banned substances, use, questionnaire students.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι απαρχές του αθλητισμού χάνονται στα βάθη των αιώνων και συνδέονται με την προσπάθεια του ανθρώπου να δαμάσει τη φύση και να επιβιώσει. Η αναγκαιότητα του ανθρώπου να εκφραστεί μέσα από τη φυσική δραστηριότητα, αποτέλεσε το έναυσμα των αθλητικών κινήσεων (Γογγάκη, 2002^α). Οι αθλητικές δραστηριότητες ουσιαστικά δημιουργήθηκαν στις πρωτόγονες κοινωνίες, κληροδοτήθηκαν στις επόμενες με αρκετές παραλλαγές, και μετατράπηκαν σε αγώνισμα, κυρίως πολεμικά, ακολουθώντας την εξέλιξη της τότε κοινωνίας (Γογγάκη, 2002^α).

Από τα παραπάνω μπορεί να ειπωθεί ότι οι αθλητικοί αγώνες αποτέλεσαν θεσμό, ο οποίος λάμβανε στοιχεία και χαρακτηριστικά της εκάστοτε κοινωνίας και χρονικής περιόδου στην οποία εκδηλώνονταν (Γογγάκη, 2005). Στη σημερινή κοινωνία είναι γεγονός ότι έχει παρατηρηθεί μια μεταστροφή του αθλητισμού προς τον πρωταθλητισμό, ως φυσική συνέπεια ίσως του ανταγωνισμού που εκδηλώνεται σε όλες τις κοινωνικές εκδηλώσεις

Το αθλητικό ιδεώδες δίνει σταδιακά τη θέση του στον επαγγελματισμό και τα άλλοτε υψηλά ιδανικά παραχωρούν τη θέση τους στην προσπάθεια που γίνεται με απώτερο στόχο τη μεγιστοποίηση του κέρδους (Γογγάκη, 2002^β). Η διαπίστωση αυτή ενισχύεται από το σύστημα αξιών που επικρατεί στην κοινωνία σήμερα, στο οποίο εξαιρείται η επιτυχία, η διάκριση, η επίτευξη ενός στόχου ανεξαρτήτως του τιμήματος και του τι οφείλει κανείς να θυσιάσει για την επίτευξή του (Γογγάκη, 2002^β). Κατ' επέκταση και οι αθλητές προσανατολίζονται στην αποκόμιση μεγάλων χρηματικών ποσών, θεωρώντας ότι πρέπει να ανταμειφθούν για το χρόνο προετοιμασίας τους προς επίτευξη υψηλών επιδόσεων (Γογγάκη, 2002^β).

Τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου αθλητισμού είναι, κυρίως, τα εξής:

- Συστηματική παρέμβαση της τεχνολογίας.
- Συνεχής αναζήτηση νέων επιδόσεων (ρεκόρ).
- Εισαγωγή του αθλητισμού στη βιομηχανία του θεάματος.
- Ύπαρξη έντονου οικονομικού ανταγωνισμού.
- Ραγδαία ανάπτυξη αθλητικής βιομηχανίας.
- Έκφραση συσσωρευμένης βίας.
- Χρήση χημικών και αναβολικών ουσιών.
- Φυλετικές διακρίσεις.
- Σεξιστικού χαρακτήρα εκδηλώσεις.
- Παραγωγή αθλητικής «elit» (Γογγάκη, 2002^β).

Αν και υπάρχει άμεση σύνδεση του ενός χαρακτηριστικού με το άλλο, ωστόσο, το πιο καίριο ίσως πρόβλημα του σύγχρονου αγωνιστικού αθλητισμού είναι το ντόπινγκ. Ως όρος το 'doping' προέρχεται από τη λέξη 'dop', που ήταν φυσικό υγρό με διεγερτικές ικανότητες, το οποίο χρησιμοποιούσαν κατά τον 18^ο αιώνα ορισμένες φυλές της Αφρικής κατά τη διάρκεια των θρησκευτικών τελετών τους (Lippi, et al. 2008). Η συγκεκριμένη λέξη πρωτοεμφανίστηκε σε Αγγλικό λεξικό το 1889, περιγράφοντας ένα μείγμα ναρκωτικών ουσιών που χορηγούνταν σε άλογα αγώνων, με κύριο σκοπό την καλύτερη απόδοσή τους (Lippi, et al. 2008). Η χρήση, επομένως, των ουσιών αυτών κατά το αρχικό της τουλάχιστον στάδιο, απευθυνόταν ειδικά σε ζώα, και όχι στον άνθρωπο.

Οι αθλητές αρκετά συχνά στο παρελθόν προσπαθούσαν να δοκιμάσουν φυτικές ζωικές ή χημικές διεγερτικές ουσίες με στόχο να αυξήσουν την απόδοσή τους (Lippi, et al. 2008), ενώ η «επίσημη» χρήση αναβολικών ουσιών ξεκίνησε

το 1950 (Nilsson, et al. 2001). Η χρήση των ουσιών αυτών με την πάροδο του χρόνου άρχισε να διευρύνεται και να καθιερώνεται σ' ένα όλο και μεγαλύτερο αριθμό αθλητών, καθότι με αυτά οι αποδόσεις τους αυξήθηκαν και ισχυροποιήθηκαν (Ροντογιάννης, 1988).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, το 'doping' μπορεί να ορισθεί ως «η σκόπιμη και προμελετημένη, ή και η ακούσια, από απροσεξία, χρησιμοποίηση ουσίας από έναν αθλητή, η οποία αυξάνει την αθλητική του απόδοση» (Τοκμακίδης, 1990, σ. 83). Το τεράστιο οικονομικό ενδιαφέρον και η συνεχής προβολή που υπάρχει για το διεθνές αθλητικό γίγνεσθαι, τείνει να πείσει τους ανθρώπους όλων των ηλικιών, ότι η χρήση ναρκωτικών και αναβολικών ουσιών είναι αναγκαία για την επίτευξη οποιασδήποτε επιτυχίας, είτε στον αγωνιστικό, είτε στον μαζικό αθλητισμό, είτε στην καθημερινή ζωή (Lippi, et al. 2008). Η εξοικείωση, όμως, με μια τέτοια αντίληψη, έχει ως αποτέλεσμα τη διαμόρφωση μιας χαλαρής ηθικής συνείδησης, που με το κλίμα λείανσης των κοινωνικών αντιστάσεων που δημιουργεί, αποτελεί, τελικά, τον υπ' αριθμό ένα κίνδυνο για την ίδια την κοινωνία και τις αξίες της.

Σε όλο τον κόσμο η χρήση αναβολικών ουσιών συνιστά μια παράνομη πράξη, η οποία αντιμετωπίζεται με κυρώσεις. Σε άλλες χώρες την τιμωρία την επιβάλλουν οι αθλητικοί οργανισμοί, ενώ σε άλλες, όπως στην Ελλάδα, το ίδιο το κράτος. Η Ελλάδα στον αθλητή που έκανε χρήση αναβολικών ουσιών επιβάλλει ποινή τουλάχιστον ενός έτους, ενώ σ' εκείνον που χορηγεί απαγορευμένες ουσίες σε αθλητή, τουλάχιστον ενός έτους φυλάκιση και χρηματική ποινή με ισόχρονη στέρηση της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος (Παναγιωτόπουλος, 1992). Η τιμωρία, εν γένει, είναι μια απαραίτητη διαδικασία για τον έλεγχο μιας ποινικής πράξης, καθώς συνιστά τη μέθοδο συνειδητοποίησης των ευθυνών μιας επιλογής. Το πρόβλημα, ωστόσο, δεν μπορεί να περιοριστεί στην καταστολή και την ποινικοποίηση της χρήσης αναβολικών ουσιών, αλλά, κυρίως, στην πρόληψη και τη δημιουργία κοινωνικών «αντισωμάτων» στον βλαβερό ιό του doping.

2. Η ΕΡΕΥΝΑ

Στα παραπάνω κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική η άποψη των φοιτητών/τριών του ΤΕΦΑΑ Αθηνών, καθώς αυτοί αποτελούν μέρος της αθλητικής διαδικασίας. Προοπτικά, μάλιστα, οι φοιτητές/τριες αυτοί διαθέτουν πολλαπλό ρόλο, όντες ταυτόχρονα αθλητές, προπονητές, παράγοντες, εκπαιδευτικοί και γονείς. Η άποψή τους αναφορικά με τη χρήση αναβολικών ουσιών στον αθλητισμό, ζητήθηκε σε σχετική έρευνα, με θέμα: «Οι απόψεις των φοιτητών/τριών του ΤΕΦΑΑ Αθηνών σχετικά με τη χρήση, την πρόθεση χρήσης και την ηθική αποτίμηση της χρήσης αναβολικών ουσιών στον αθλητισμό», μέρος της οποίας παρουσιάζεται στην παρούσα εργασία.

2.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ – ΔΕΙΓΜΑ – ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 200 φοιτητές και φοιτήτριες του ΤΕΦΑΑ Αθηνών, που επιλέχθηκαν τυχαία. Η έρευνα διεξήχθη κατά τη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου και συγκεκριμένα από τις 3 έως τις 9 Απριλίου 2009. Στόχος της έρευνας ήταν να διερευνηθεί η επικρατούσα άποψη των φοιτητών/τριών σχετικά με τη χρήση απαγορευμένων ουσιών στον αθλητισμό. Για το σκοπό αυτό συντάχθηκε ένα δομημένο ερωτηματολόγιο 24^{ων} κλειστών ερωτήσεων.

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από τρεις εννοιολογικές ενότητες. Στην πρώτη ενότητα περιλαμβάνονται ερωτήσεις που αφορούν σε κάποια περιγραφικά-προσωπικά στοιχεία των φοιτητών/τριών, όπως το φύλο, η ηλικία, ο τόπος άθλησής τους και το καλύτερο επίπεδο διάκρισής τους σε αγώνα. Στην δεύτερη ενότητα οι ερωτηθέντες καλούνται να εκφράσουν την άποψή τους σχετικά με τη χρήση ή και την πρόθεση χρήσης απαγορευμένων ουσιών. Τέλος, στην τρίτη ενότητα ο ερευνώμενος πληθυσμός καλείται να διατυπώσει την γνώμη του σχετικά με την ηθική διάσταση της χρήσης απαγορευμένων ουσιών στον αθλητισμό και τις επιπτώσεις της επιλογής αυτής στην κοινωνία γενικότερα.

2.2 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η επεξεργασία των στοιχείων που συλλέχθηκαν από την έρευνα περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

1. Την ανάλυση του συστήματος επεξεργασίας των πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν, την ανάπτυξη μιας εφαρμογής κατοχύρωσης και ανάλυσης των δεδομένων που καλύπτει τους στόχους της έρευνας, καθώς και την ανάπτυξη της εφαρμογής σε μια σχεσιακή βάση SPSS 14.
2. Την κατοχύρωση των στοιχείων στη βάση.

3. Τη στατιστική επεξεργασία των δεδομένων.

Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου κωδικοποιήθηκαν ως ποιοτικές (κατηγορικές) μεταβλητές, ώστε να μπορεί να γίνει εισαγωγή και κατοχύρωση των δεδομένων στο στατιστικό πρόγραμμα επεξεργασίας. Για την αξιολόγηση των σχέσεων μεταξύ των μεταβλητών εφαρμόστηκαν οι πίνακες συνάφειας και οι υπολογισμοί των αντίστοιχων χ^2 κριτηρίων. Το επίπεδο σημαντικότητας ορίστηκε στο $p < 0.05$.

3. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ

ΕΡΕΥΝΩΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Στην έρευνα συμμετείχαν 111 άνδρες (55.5%) και 89 γυναίκες (44.5%).

Η ηλικία των ανδρών κυμαίνεται από 18 έως 37 ετών και των γυναικών από 18 έως 29 ετών. Η μέση ηλικία όλων των ατόμων είναι 20.97 ετών.

ΦΥΛΟ	ΦΟΙΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	Μ.Ο	N	Τυπική Απόκλιση	Ελάχιστο	Μέγιστο
Άνδρας	111	55,5	21,18	111	2,952	18	37
Γυναίκα	89	44,5	20,72	89	1,764	18	29
ΣΥΝΟΛΟ	200	100,0	20,97	200	2,499	18	37

Σχήμα 1. Ερευνώμενος πληθυσμός κατά φύλο.

ΧΩΡΟΣ ΑΘΛΗΣΗΣ

Από τον ερευνώμενο πληθυσμό το 62%, που αντιστοιχεί σε 124 φοιτητές, 79 άνδρες και 45 γυναίκες, αθλείται σε συλλόγους. Το 20.5%, το οποίο αντιστοιχεί σε 41 φοιτητές εκ των οποίων οι 12 είναι άνδρες και οι 29 γυναίκες, αθλείται σε γυμναστήρια και το υπόλοιπο 16%, που αποτελείται από 32 φοιτητές, 17 άνδρες και 15 γυναίκες, δεν αθλείται καθόλου.

ΧΩΡΟΣ	ΦΟΙΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	Valid Percent	ΑΘΡ. ΠΟΣΟΣΤΟ
ΣΥΛΛΟΓΟ	124	62,0	62,9	62,9
ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ	41	20,5	20,8	83,8
ΚΑΘΟΛΟΥ	32	16,0	16,2	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	197	98,5	100,0	
ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	3	1,5		
ΣΥΝΟΛ. ΔΕΙΓΜΑ	200	100,0		

Σχήμα 2. Χώρος άθλησης.

1. Ποια είναι η καλύτερή σας αθλητική επίδοση σε επίπεδο πρωταθλήματος

Το 35%, δηλαδή 70 φοιτητές από τους οποίους 40 είναι άνδρες και 30 γυναίκες, του ερευνώμενου πληθυσμού έχει καλύτερη αγωνιστική επίδοση σε Εθνικό επίπεδο. Το 31.5%, το οποίο αντιστοιχεί σε 63 φοιτητές 36 εκ των οποίων είναι άνδρες και 27 γυναίκες, σε Τοπικό. Το 21.5%, 43 φοιτητές 20 άνδρες και 23 γυναίκες, δεν έχει καμιά διάκριση σε επίπεδο πρωταθλήματος. Με ποσοστό 6.5%, δηλαδή 13 φοιτητές 10 άνδρες και 3 γυναίκες, έχουν καλύτερη αγωνιστική επίδοση σε Παγκόσμιο επίπεδο και ένα 5.5%, που συμπεριλαμβάνει 11 φοιτητές 5 εκ των οποίων είναι

άνδρες και 6 γυναίκες, σε Ευρωπαϊκό.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΠΙΔΟΣΗ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΟΣ				
ΕΠΙΔΟΣΗ	ΦΟΙΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	Valid Percent	ΑΘΡ. ΠΟΣΟΣΤΟ
Παγκόσμιο	13	6,5	6,5	6,5
Ευρωπαϊκό	11	5,5	5,5	12,0
Εθνικό	70	35,0	35,0	47,0
Τοπικό	63	31,5	31,5	78,5
Καμία	43	21,5	21,5	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	200	100,0	100,0	

Σχήμα 3. Καλύτερη επίδοση.

2. Έχεις κάνει χρήση αναβολικών ουσιών;

Στην ευθεία ερώτηση, εάν ο ερευνώμενος πληθυσμός έχει κάνει χρήση αναβολικών ουσιών, το 5% του ερευνώμενου πληθυσμού (10 άτομα) δηλώνει ότι έχει λάβει τουλάχιστον μια φορά απαγορευμένες ουσίες. Από αυτούς, το 3% (6 άνδρες) για βελτίωση της απόδοσής τους, το 1.5% (2 άνδρες και 1 γυναίκα) για αποκατάσταση της φυσικής τους κατάστασης μετά από τραυματισμό, το 0.5% (1 άνδρας) απλά για να βελτιώσει την εμφάνισή του. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 2% (3 άνδρες και 1 γυναίκα) του ερευνώμενου πληθυσμού αρνήθηκε να δώσει οποιαδήποτε απάντηση σε αυτό το ερώτημα. Το 93% (186 άτομα, 99 άνδρες και 87 γυναίκες) δηλώνουν ότι δεν έκαναν χρήση αναβολικών ουσιών για κανένα λόγο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. Έχεις κάνει χρήση αναβολικών ουσιών;				
ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΦΟΙΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	Valid Percent	ΑΘΡ. ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ, για βελτίωση της απόδοσής μου	6	3,0	3,0	3,0
ΝΑΙ, μόνο για αποκατάσταση από τραυματισμό	3	1,5	1,5	4,5
ΝΑΙ, για να βελτιώσω την εμφάνισή μου	1	0,5	0,5	5,0
ΟΧΙ, για κανένα λόγο	186	93,0	93,0	98,0
Δεν απαντώ	4	2,0	2,0	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	200	100,0	100,0	

Σχήμα 4. Χρήση αναβολικών ουσιών.

3. Εάν έχεις κάνει χρήση αναβολικών ουσιών, με ποιόν τρόπο τα προμηθεύτηκες;

Το μεγαλύτερο ποσοστό, 8%, από τον ερευνώμενο πληθυσμό που έχουν κάνει χρήση αναβολικών ουσιών, το οποίο αντιστοιχεί σε 16 άτομα εκ των οποίων 14 είναι άνδρες και 2 γυναίκες, τα έχουν προμηθευτεί: α) Από κάποιο κατάστημα πώλησης αθλητικών ειδών, 43.8% (6 άνδρες και 1 γυναίκα), β) Σε ποσοστό 25% (3 άνδρες και 1 γυναίκα) τα έχουν προμηθευτεί μέσω του αθλητιάτρου τους. γ) Σε ποσοστό 18.8% (3 άνδρες) όσων έκαναν χρήση υποστηρίζουν ότι τους τα παρείχε ο προπονητής τους. Επίσης, δ) 1 άνδρας προμηθεύτηκε τις αναβολικές ουσίες μέσω internet και ε) άλλος 1 άνδρας μέσω γυμναστηρίου. Σε αυτή της ερώτηση δεν απάντησαν 184 φοιτητές που είναι το 92% του ερευνώμενου πληθυσμού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5. Εάν έχεις κάνει χρήση αναβολικών ουσιών, με ποιόν τρόπο τα προμηθεύτηκες;				
ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΦΟΙΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	Valid Percent	ΑΘΡ. ΠΟΣΟΣΤΟ
Μέσω Internet	1	0,5	6,2	6,2
Μέσω γυμναστηρίου	1	0,5	6,2	12,5
Από κατάστημα πώλησης αθλητικών ειδών	7	3,5	43,8	56,2
Μέσω αθλητιάτρου	4	2,0	25,0	81,2
Μου τα παρέιχε ο προπονητής μου	3	1,5	18,8	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	16	8,0	100,0	
ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	184	92,0		
ΣΥΝΟΛ. ΔΕΙΓΜΑ	200	100,0		

Σχήμα 5. Τρόπος προμήθειας αναβολικών ουσιών υπό την προϋπόθεση ότι έχει γίνει χρήση.

4. Κατά την άποψή σου η χρήση αναβολικών είναι απαραίτητη στον αθλητισμό όσο και η προπόνηση;

Το 91.5%, δηλαδή 183 φοιτητές (97 άνδρες 86 γυναίκες) του ερευνώμενου πληθυσμού απορρίπτει το ότι η χρήση αναβολικών ουσιών είναι απαραίτητη όσο και η προπόνηση, και μόνο το 8.5%, δηλαδή 17 φοιτητές (14 άνδρες και 3 γυναίκες) το αποδέχεται.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6. Σύμφωνα με την άποψή σου η χρήση αναβολικών, είναι απαραίτητη όσο και η προπόνηση;				
ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΦΟΙΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	Valid Percent	ΑΘΡ. ΠΟΣΟΣΤΟ
ΣΥΜΦΩΝΩ	17	8,5	8,5	8,5
ΔΕΝ ΣΥΜΦΩΝΩ	183	91,5	91,5	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	200	100,0	100,0	

Σχήμα 6. Χρήση αναβολικών και προπόνηση.

4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Στην έρευνα συμμετείχαν 111 άνδρες (55.5%) και 89 γυναίκες (44.5%). Η ηλικία των ανδρών κυμαίνεται από 18 έως 37 ετών και των γυναικών από 18 έως 29 ετών. Η μέση ηλικία όλων των ατόμων είναι 20.97 ετών. Από τον ερευνώμενο πληθυσμό, το 62% αθλείται σε συλλόγους, το 20.5% σε γυμναστήρια και το υπόλοιπο 16% δεν αθλείται καθόλου. Το 1.5% δεν απάντησε καθόλου και μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι χρησιμοποιεί κάποιο άλλο τρόπο ή χώρο για την άθλησή του. Οι περισσότεροι άνδρες φαίνεται να προτιμούν τους συλλόγους ως χώρο άθλησης, ενώ

οι γυναίκες επιλέγουν το γυμναστήριο. Επίσης, υπάρχει ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό, περίπου ίδιο, ανδρών και γυναικών, που δηλώνει ότι δεν αθλείται καθόλου, λίγο παράδοξο για φοιτητές των ΤΕΦΑΑ.

Το 35% του ερευνώμενου πληθυσμού έχει σημειώσει την καλύτερη αθλητική επίδοση σε εθνικό επίπεδο πρωταθλήματος και το 31.5% σε τοπικό επίπεδο, ενώ το 21.5% δεν έχει καμιά διάκριση. Αντίστοιχα, ένα ποσοστό 6.5% έχει καλύτερη επίδοση σε παγκόσμιο και ένα 5.5% σε ευρωπαϊκό επίπεδο πρωταθλήματος. Αυτό σημαίνει ότι κατά ένα υψηλότατο ποσοστό (78,5%) ο ερευνώμενος πληθυσμός ανήκει στον αθλητισμό κορυφής. Οι απαντήσεις, επομένως, στα ερωτήματα της έρευνας προέρχονται από αθλητές υψηλού ανταγωνιστικού επιπέδου, το οποίο άλλωστε και ενοχοποιείται περισσότερο για τη χρήση των αναβολικών ουσιών.

Παρότι, όμως, το 93% του ερευνώμενου πληθυσμού έχει δηλώσει ότι δεν έχει κάνει χρήση απαγορευμένων ουσιών, το 5% του ερευνώμενου πληθυσμού (10 άτομα) δηλώνει ότι έχει λάβει τουλάχιστον μια φορά απαγορευμένες ουσίες είτε για βελτίωση της επίδοσής του (3%), είτε για αποκατάσταση της φυσικής του κατάστασης μετά από τραυματισμό (1.5%), είτε απλά για να βελτιώσει την εμφάνισή του (0.5%). Αξίζει να σημειωθεί ότι: α) ότι η πλειοψηφία αυτών που δηλώνουν ότι έχουν λάβει απαγορευμένες ουσίες είναι άνδρες (9 έναντι 1 γυναίκας) και β) το 2% του ερευνώμενου πληθυσμού αρνήθηκε να δώσει οποιαδήποτε απάντηση σε αυτό το ερώτημα, παρόλο που το ερωτηματολόγιο ήταν ανώνυμο.

Το μεγαλύτερο ποσοστό του 8% του ερευνώμενου πληθυσμού, που δηλώνει ότι έχει κάνει χρήση αναβολικών ουσιών τα έχει προμηθευτεί από κάποιο κατάστημα πώλησης αθλητικών ειδών 43.8%, ενώ το 25% τα έχει προμηθευτεί μέσω του αθλητιάτρου του. Μέσω γυμναστηρίου και internet τα προμηθεύτηκε το 12.4%, ενώ στο 18.8% του ερευνώμενου πληθυσμού τα παρείχε ο προπονητής του. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός, ότι υπάρχουν άτομα που έχουν παραδεχθεί ότι προμηθεύτηκαν αναβολικές ουσίες, τα οποία σε προηγούμενη όμως ερώτηση έχουν υποστηρίξει ότι δεν έχουν κάνει χρήση. Ακόμη μια φορά γίνεται αντιληπτό ότι το συγκεκριμένο θέμα αποτελεί ‘ταμπού’ στον χώρο του αθλητισμού, καθώς παρά το γεγονός ότι τα ερωτηματολόγια ήταν ανώνυμα υπήρξαν αντιφατικές απαντήσεις.

Το 91.5% του ερευνώμενου πληθυσμού απορρίπτει ότι η χρήση είναι απαραίτητη όσο και η προπόνηση. Στην τελευταία απάντηση, υπάρχει, πάλι σημαντική διαφορά ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες. Από τους λίγους, 8.5%, που συμφωνούν ότι η χρήση αναβολικών ουσιών είναι απαραίτητη όσο και η προπόνηση, το 82.4% είναι άνδρες και μόλις το 17.6% γυναίκες. Η απάντηση αυτή ενισχύει, κατά κάποιο τρόπο, το μεγάλο ποσοστό του ερευνώμενου πληθυσμού που έδωσε αρνητική απάντηση στη χρήση αναβολικών ουσιών. Εάν το ποσοστό του ερευνώμενου πληθυσμού, που δήλωσε σε ποσοστό 93% ότι για κανένα λόγο χρήση δεν θα έκανε χρήση αναβολικών ουσιών, απαντούσε ότι θεωρεί τόσο απαραίτητο το ντόπινγκ όσο και την προπόνηση, θα υπήρχε εξαιρετική αντίφαση.

Συμπερασματικά, μπορεί να λεχθεί, ότι στις απαντήσεις της έρευνας, συνολικά και όχι μόνο στα ερωτήματα της παρούσης εργασίας, διαπιστώνεται μια κάποια αντιφατικότητα. Η αντιφατικότητα του ερευνώμενου πληθυσμού είναι, πάντως, αναμενόμενη, δεδομένου ότι τα ερωτήματα τίθενται από καθηγητή προς φοιτητές και φοιτήτριές του, οι οποίοι είναι φυσικό να διακατέχονται από μια συστολή και να μην απαντούν με απόλυτη ειλικρίνεια. Προφανώς οι ίδιοι δεν επιθυμούν να διακινδυνεύσουν με κάποιες απαντήσεις, τη θέση τους, από φόβο μην εντοπισθούν ή τιμωρηθούν ή πέσουν σε δυσμένεια. Έτσι, αποφεύγουν να τοποθετηθούν ανοιχτά, και αντιφάσκουν.

Το αποτέλεσμα εμφανίζεται ιδιαίτερα ενθαρρυντικό, καθώς η έρευνα απευθύνεται σε μελλοντικούς καθηγητές Φυσικής Αγωγής, εκ των οποίων μόνο ένα μικρό ποσοστό δηλώνει ότι έχει κάνει χρήση αναβολικών ουσιών. Κανείς, δεν μπορεί να αποφανθεί με βεβαιότητα ότι αυτό είναι η πλήρης αλήθεια, αφού σε άλλα ερωτήματα οι απαντήσεις υπήρξαν διφορούμενες ή αντιφατικές. Το ερώτημα «αν έχετε κάνει χρήση αναβολικών ουσιών», παραμένει μετέωρο, θολό και ίσως αναπάντητο. Αναδεικνύεται, πάντως, το εξαιρετικά επικίνδυνο γεγονός της αλόγιστης χρήσης αναβολικών ουσιών, χωρίς δηλαδή την ύπαρξη επιστημονικής επίβλεψης, καθώς οι περισσότεροι από αυτούς που χρησιμοποιούν τις αναβολικές ουσίες τις προμηθεύονται είτε μόνοι τους, είτε από κάποιο κατάστημα πώλησης αθλητικών ειδών, είτε μέσω ενός γυμναστηρίου, είτε μέσω internet, είτε τους τα παρέχει ο προπονητής τους, ενώ λίγοι φαίνεται να τα έχουν προμηθευτεί μέσω του αθλητιάτρου τους. Γίνεται, έτσι, ορατή η επικινδυνότητα του να κυκλοφορούν ελεύθερα στην αγορά τέτοιου είδους ουσίες, χωρίς καμία εγγύηση από τον οργανισμό φαρμάκων, χωρίς οδηγίες ασφαλούς χρήσης ή, έστω, κάποια προειδοποίηση ότι από τη χρήση τους μπορεί να υπάρξουν άγνωστα συμπτώματα, επιπλοκές και παρενέργειες, για τα οποία όμως δεν έχει γίνει καμία μελέτη. Εξάλλου, η πλειοψηφία αυτών που δηλώνουν (ή παραδέχονται) ότι έχουν κάνει χρήση αναβολικών ουσιών είναι άνδρες. Το τελευταίο

συμπέρασμα ίσως δείχνει και τον πληθυσμό, στον οποίο θα πρέπει να εστιαστεί σε μεγαλύτερο βαθμό η προσοχή για μελλοντικές έρευνες.

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γογγάκη, Κ. (2008). Η διαχρονική αξία του 'ευ' στον αθλητισμό και η ηθική διάσταση του 'ευ αγωνίζεσθαι'. *Φιλοσοφία και Παιδεία*, 46, 7-10.
- Γογγάκη, Κ. (2005). *Οι αντιλήψεις των αρχαίων Ελλήνων για τον αθλητισμό* (2^η έκδ.). Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.
- Γογγάκη, Κ. (2002α). *Ευκαιρίες άθλησης και αναπαραστάσεις του μαθητικού πληθυσμού του Λεκανοπεδίου Αττικής για τη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό*. Αθήνα, Έρευνα στο πλαίσιο της Γραμματείας Επιτροπής Ερευνών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Γογγάκη, Κ. (2002β). Ο κερδώς χαρακτήρας του σύγχρονου αθλητισμού. *Αρχαιολογία & Τέχνες*, 83, 77-81.
- Lippi, G., Franchini, M., Guidi, G. (2008). Doping in competition or doping in sport?. *British Medical Bulletin*, 86, 95-107.
- Nilsson, S., Baigi, A., Marklund, B., Fridlund, B. (2001). The prevalence of the use of androgenic anabolic steroids by adolescents in a country of Sweden. *European Journal of Public Health*, 11(2), 195-197.
- Παναγιωτόπουλος, Δ. (1992). Το πρόβλημα του doping μέτρα πρόληψης και καταστολής, *Αθλητική Επιστήμη Θεωρία και Πράξη*, 7(1), 9-17.
- Παπαλουκάς, Μ. (1995). Το doping, ο νόμος του κράτους και ο κανονισμός των αθλητικών φορέων, *Αθληση & Κοινωνία*, 10, 67-73.
- Ροντογιάννης, Γ. (1988). Ανεπιθύμητες ενέργειες του doping στους αθλητές, *Αθλητική Επιστήμη Θεωρία και Πράξη*, 3, 151-159.
- Τζουλης, Μ. (2004). *Συχνότητα Χρήσης Αναβολικών Στεροειδών σε Νεαρούς Έλληνες ηλικίας 17 ετών*. Αθήνα, Μεταπτυχιακή Διατριβή, Τμήμα Επιστήμης Διαιτολογίας-Διατροφής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο,.
- Τοκμακίδης, Σ. (1990). Χρήση φαρμακευτικών ουσιών και έλεγχος ντόπινγκ στον αθλητισμό, *Αθληση και Κοινωνία*, 1, 83-85.

[Developed by Okeanis](#)